

BOSNA i HERCEGOVINA

Agencija za predškolsko,
osnovno i srednje obrazovanje

БОСНА и ХЕРЦЕГОВИНА

Агенција за предшколско,
основно и средње образовање

SREDNJOROČNI PLAN RADA

AGENCIJE ZA PREDŠKOLSKO, OSNOVNO I SREDNJE OBRAZOVANJE

2020. - 2022.GODINE

Mostar, 2019. godine

KAZALO

1. STRATEŠKI OKVIR.....	3
2. VIZIJA I MISIJA AGENCIJE	3
2.1. Vizija Agencije.....	4
2.2. Misija Agencije.....	4
3. SUDIONICI I PARTNERI.....	5
4. OSNOVNA PROGRAMSKA OPREDJELJENJA	5
4.1. Srednjoročni cilj.....	5
4.2. Specifični cilj	6
5. RESURSI I KAPACITETI POTREBNI ZA POSTIZANJE CILJEVA.....	10
6. OKVIR ZA PRAĆENJE PROVOĐENJA PLANA I EVALUACIJU REZULTATA.....	11
6.1. Definiranje ključnih pokazatelja	11
6.2. Metode za prikupljanje informacija o pokazateljima.....	12
7. PRILOZI.....	12

1. STRATEŠKI OKVIR

U nacrtu Strateškog okvira, koji je izradila Direkcija za ekonomsko planiranje, navedeno je da su od svih čimbenika koji povećavaju rizik od ekonomске neizvjesnosti, nezaposlenosti, siromaštva i socijalne isključenosti najznačajniji i najutjecajniji razina i kvalitet obrazovanja. Ujedno je navedeno kako je kvalitetno obrazovanje najbolje sredstvo za osiguranje ekonomskog razvoja, prevenciju neravnopravnosti, siromaštva i socijalne uključenosti. Rano napuštanje školovanja, niska razina obuhvaćenosti djece predškolskim odgojem i obrazovanjem, nedostupnost obrazovanja, nejednakost, loša učenička postignuća i obrazovanje koje nije povezano s tržištem rada i koje ne prati nove reformske procese imaju za posljedicu loše obrazovane osobe, koje su nekonkurentne na tržištu rada unutar Bosne i Hercegovine, ali i izvan nje.

Važno je napomenuti kako su ključne strategije u oblasti obrazovanja istekle krajem 2015. godine (Strateški pravci razvoja obrazovanja u Bosni i Hercegovini 2008.-2015., Strategija učenja o poduzetništvu u obrazovnim sustavima u Bosni i Hercegovini za period 2012.-2015., Strategija razvoja srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke u Bosni i Hercegovini 2007.-2013.). Žurno donošenje novih strategija doprinijet će nastavku rada na osiguranju kompatibilnih obrazovnih politika na svim razinama odlučivanja te bolju korelaciju obrazovnih programa s promjenama i potrebama tržišta rada u Bosni i Hercegovini.

Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje je 2011. godine donijela prvi Strateški plan Agencije za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje BiH za razdoblje 2012.-2016., kao jedna od malobrojnih institucija u tom periodu, a po uočavanju jasno definiranih potreba za uspješnom i kvalitetnom provedbom reforme obrazovanja u Bosni i Hercegovini.

Kako Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje ima sjedište u Mostaru i područne jedinice u Sarajevu i Banja Luci, Strateško planiranje predstavlja značajan dokument za praćenje aktivnosti na razini institucije, ali i po svim odjelima unutar institucije.

Cilj izrade ovog srednjoročnog plana jeste utvrđivanje jasnih smjernica daljnog razvoja Agencije za razdoblje 2020.-2022. godine, na razini srednjoročnog i specifičnih ciljeva, kako bi što kvalitetnije doprinijeli poboljšanju kvaliteta u obrazovanju i osiguranju njegove prepoznatljivosti i mjerljivosti na međunarodnome planu.

2. VIZIJA I MISIJA AGENCIJE

Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje osnovana je Zakonom o Agenciji za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje (Službeni glasnik BiH, br. 88/07), kao samostalna upravna organizacija na razini institucija Bosne i Hercegovine. Sukladno navedenom Zakonu,

Agencija je nadležna za uspostavu standarda znanja, ocjenjivanje postignutih rezultata i razvoj zajedničke jezgre nastavnih planova i programa u predškolskom, osnovnom i srednjem obrazovanju, te za druge stručne poslove u području standarda znanja i ocjenjivanja kvalitete obrazovanja, određenih posebnim zakonima i drugim propisima.

Sukladno Zakonu o Agenciji i Odluci Vijeća ministara Bosne i Hercegovine o početku rada i utvrđivanju sjedišta (Službeni glasnik BiH, br. 8/08), Agencija ima sjedište u Mostaru i dvije područne jedinice sa sjedištima u Sarajevu i Banja Luci. Odjel u Mostaru radi na razvoju zajedničke jezgre nastavnih planova i programa, Odjel u Sarajevu na standardima znanja i učeničkih postignuća i Odjel u Banja Luci na razvoju srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke, obrazovanju odraslih i cjeloživotnom učenju.

Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje ima svoje nadležnosti i sukladno svim važećim okvirnim zakonima o obrazovanju u BiH - Okvirnom zakonu o predškolskom odgoju i obrazovanju (Službeni glasnik BiH, br. 88/07), Okvirnom zakonu o osnovnom i srednjem obrazovanju (Službeni glasnik BiH, br. 18/03) i Okvirnom zakonu o srednjem strukovnom obrazovanju i obuci (Službeni glasnik BiH, br. 63/08).

Unutar Agencije djeluje Odbor, kao stručno tijelo i s nadležnostima utvrđenim Zakonom o Agenciji. Sukladno utvrđenim nadležnostima Odbor je, između ostalog, odgovoran za uspostavu standarda znanja učenika i ocjenjivanja postignutih rezultata, odobravanje zajedničkog jezgra nastavnih planova i programa, razmatranje provedenih istraživanja iz djelokruga Agencije i objavljivanje rezultata istraživanja, te druga pitanja iz svoje nadležnosti. Odbor čini sedam članova, koje imenuje Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na razdoblje od tri godine, a u Odboru je i predstavnik Ministarstva civilnih poslova BiH bez prava glasa.

2.1. Vizija Agencije

Kvalitetno predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje i cjeloživotno učenje i konkurentno obrazovanje Bosne i Hercegovine na međunarodnome planu.

2.2. Misija Agencije

Doprinijeti kvaliteti predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja i procesa cjeloživotnog učenja, kao i konkurenčnosti obrazovnih sustava Bosne i Hercegovine na međunarodnom planu, kroz razvoj zajedničke jezgre nastavnih planova i programa, uspostavu standarda znanja, praćenje i evaluaciju postignutih rezultata u obrazovanju, razvoj obrazovanja odraslih i cjeloživotnog učenja te sudjelovanja u razvoju kvalifikacijskog okvira, kao i kreiranju i promoviranju kvalitete obrazovanja u Bosni i Hercegovini.

Agencija u svome radu njeguje i promovira sljedeće vrijednosti: vjerodostojnost, profesionalnost, suradnju i partnerstvo, otvorenost i transparentnost te cjeloživotno učenje.

3. SUDIONICI I PARTNERI

Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje ima veoma razvijenu mrežu partnerskih institucija, kako domaćih tako i međunarodnih. Intenzivna je suradnja s Ministarstvom civilnih poslova BiH, entitetskim i županijskim ministarstvima obrazovanja, Odjelom za obrazovanje Brčko distrikta BiH te sa svim pedagoškim zavodima u Bosni i Hercegovini. Predstavnici nadležnih ministarstava obrazovanja i pedagoških zavoda stalni su sudionici svih aktivnosti koje Agencija provodi na polju poboljšanja kvalitete obrazovanja.

Agencija je uključena i u rad Konferencije ministara obrazovanja BiH.

Međunarodne institucije u Bosni i Hercegovini kontinuirano prate i podržavaju aktivnosti Agencije. Naši stalni partneri su: UNICEF ured u BiH, Save the Children, GIZ projekt SPI, Misija OSCE-a u BiH, Ambasada Sjedinjenih Američkih Država u BiH, JICA, KulturKontakt Austria, Fond otvoreno društvo, Delegacija EU.

Kao korisnici Twinning projekta Europske komisije u BiH ostvarili smo trajnu suradnju i partnerski odnos s tri obrazovne institucije iz Republike Slovenije – Zavod za školstvo, Republički ispitni centar i Institut za VET.

Intenzivna je suradnja i s predstavnicima obrazovnih institucija iz cijelog regiona, ali i s predstavnicima zemalja Europske unije, što je ostvareno posredstvom članstva u CIDREE (Konzorcij institucija za razvoj i istraživanje u obrazovanju u Europi).

Kroz uključenje Bosne i Hercegovine u provedbu međunarodnih studija PISA 2018, TIMSS 2019 i PIRLS 2021 započeli smo suradnju i s organizacijom OECD (Organizacija za ekonomsku suradnju i razvoj) i udruženjem IEA (Međunarodno udruženje za vrednovanje obrazovnih postignuća).

4. OSNOVNA PROGRAMSKA OPREDJELJENJA

4.1. Srednjoročni cilj

Srednjoročni cilj institucije, određen za period 2020.-2022., rezultat je definirane vizije i misije Agencije, sukladno njezinim nadležnostima.

Srednjoročni cilj institucije definiran je kao „Unaprijeđenje politika, izvršenje međunarodnih obaveza i razvoj kvalitete u oblasti obrazovanja u BiH“.

Utvrđen je i specifični cilj, unutar kojeg je definiran program i projekti koji trebaju doprinijeti ispunjenju misije i vizije Agencije te i ostvarenju definiranog strateškog cilja „Razvoj ljudskih resursa“.

4.2. Specifični cilj

Specifični cilj utvrđen Srednjoročnim planom Agencije za 2020.-2022. godinu rada definiran je kao:

Izrada smjernica i provedba evaluacija u okviru ZJNPP definirane na ishodima učenja, uspostava standarda znanja i ocjenjivanje postignutih rezultata i kvalitete obrazovanja u predškolskom, osnovnom, srednjem općem i srednjem strukovnom obrazovanju.

Definirani specifični cilj ostvarit će se kroz **Program: Ishodi učenja i standardi u predškolskom, osnovnom i srednjem obrazovanju, obrazovanju odraslih i cjeloživotnom učenju**, te kroz četiri različita projekta:

1. Izrada dva dokumenta smjernica- za inkluzivno obrazovanje i provedbu Zajedničke jezgre cjelovitih razvojnih programa za predškolski odgoj i obrazovanje definirane na ishodima učenja (ZJCRP) te evaluaciju provedbe nove Zajedničke jezgre nastavnih planova i programa definirane na ishodima učenja (ZJNPP) i ZJCRP u predškolskom odgoju i obrazovanju i NPP-ovima.

Šestogodišnji proces razvoja Zajedničke jezgre definirane na ishodima učenja realiziran je u razdoblju od 2012. do 2018. godine, a tijekom ovog razdoblja izrađeno je čak 18 dokumenta objavljenih u Službenom glasniku BiH.

Cjeloviti dokument 'Zajednička jezgra definirana na ishodima učenja u Bosni i Hercegovini' temelj je kojim se određuje pravac razvoja odgojno – obrazovnih sustava u Bosni i Hercegovini od predškolskoga pa do kraja srednjoškolskog odgoja i obrazovanja.

Dokument je u prvom redu namijenjen nadležnim obrazovnim institucijama kao osnova za daljnji razvoj cjelovitih razvojnih programa za predškolski odgoj i obrazovanje, nastavnih planova i programa (NPP) za osnovno obrazovanje i gimnazije te za općeobrazovne nastavne predmete u srednjem strukovnom obrazovanju u Bosni i Hercegovini.

Nakon objave navedenog dokumenta i provedbe metodoloških obuka stručnjaka za implementaciju Zajedničke jezgre nastavnih planova i programa definirane na ishodima učenja u postojeće nastavne planove i programe tijekom 2018. godine, te izrade interaktivne web platforme za njihovu komunikaciju tijekom 2019. godine, Agencija će u narednom razdoblju (2020-2022) raditi na evaluaciji provedbe izrađene ZJNPP definirane na ishodima učenja u postojeće NPP-ove te evaluaciji provedbe ZJCRP u predškolskom odgoju i obrazovanju. Također će raditi na izradi Smjernica za inkluzivno obrazovanje, kao i razvoju Smjernica za provedbu Zajedničke jezgre cjelovitih razvojnih programa u predškolskome odgoju i obrazovanju.

2. Razvoj standarda znanja, ocjenjivanje postignutih rezultata i kvalitete obrazovanja u predškolskom, osnovnom, srednjem općem i srednjem strukovnom obrazovanju.

Agencija će i u ovom srednjoročnom periodu nastaviti s evaluacijama, istraživanjima i aktivnostima na definiranju i razvoju standarda kvaliteta u institucionalnom predškolskom odgoju i obrazovanju u BiH.

U narednom razdoblju Agencija će raditi i na reviziji i definiranju standarda učeničkih postignuća za treći, šesti i deveti razred devetogodišnjeg obrazovanja i kraj srednjeg općeg obrazovanja.

Standardi učeničkih postignuća postavljaju se apriorno i empirijski. S obzirom da se ZJNPP definirana na ishodima učenja još uvijek ne primjenjuje u punom kapacitetu u BiH, za sada je moguće definirati apriorne standarde iz nastavnih predmeta.

Proces definiranja apriornih standarda, koji će biti usklađeni s odgovarajućim ishodima učenja, bit će provođen u narednom periodu. Empirijski standardi bit će postavljeni kada implementacija ishoda učenja bude sustavno integrirana u nastavne procese u BiH.

Agencija je još 2015. godine započela rad na razvoju metodologije za izradu standarda zanimanja. Tijekom godina su, uz uspostavljene veze s tržištem rada i uz podršku projekta EUVET 4, po prvi put u Bosni i Hercegovini razvijeni standardi zanimanja za deset zanimanja i to iz skupine Poljoprivreda i prerada hrane. Na osnovu urađene metodologije urađeni su standardi zanimanja i bili su osnova za reviziju nastavnih planova i programa po modularnom pristupu, koji učenicima omogućava usvajanje osnovnih i generičkih znanja i vještina, razvijanje osobnih i profesionalnih kompetencija, vještina poduzetništva, organizacije i planiranja, informacijsko - komunikacijskih vještina i tehnologija.

U narednom periodu Agencija će raditi na unapređenju nastavnog plana i programa u srednjem strukovnom obrazovanju. Radit će se na implementaciji ZJNPP u općeobrazovnim predmetima u nastavne planove i programe za srednje strukovno obrazovanje i na praćenju i unapređenju modularnih nastavnih planova i programa. Planirano je nastaviti rad na izradi standarda zanimanja i rad na razvoju metodologije za standarde kvalifikacija.

3. Provedba međunarodnih istraživanja

Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje u suradnji s nadležnim ministarstvima obrazovanja u Bosni i Hercegovini radi na provedbi tri međunarodne studije: mjerena učeničkih postignuća iz čitalačke pismenosti, matematike i prirodnih znanosti (PISA, TIMSS i PIRLS). Nakon provedbe istraživanja i sagledavanja realnog stanja obrazovanja, kako na međunarodnom planu, tako i unutar zemlje, Agencija će raditi različite vrste dubinskih analiza s ciljem davanja preporuka za unapređenje kvaliteta obrazovanja zasnovanog na istraživanjima i konkretnim pokazateljima. Kontinuirano sudjelovanje u navedenim studijama omogućiće praćenje trendova.

- **PISA ISTRAŽIVANJE- provodi se u trogodišnjem ciklusu**

PISA (Programme for International Student Assessment) je međunarodno istraživanje i predstavlja procjenu znanja i vještina petnaestogodišnjih učenika iz čitalačke pismenosti, matematičke pismenosti i pismenosti iz prirodnih znanosti. Najveće je obrazovno istraživanje na svijetu u kojem je do sada sudjelovalo više od milijun učenika. Osnovni ciljevi PISA istraživanja usmjereni su na obrazovnu politiku. PISA nema fokus na nastavnim planovima i programima i reprodukciji usvojenih znanja, već na sposobnostima učenika da primijene usvojena znanja i vještine u životnim situacijama.

Cilj istraživanja je ispitati u kojoj su mjeri učenici, nakon završenog obveznog obrazovanja, pripremljeni za nastavak obrazovanja, uključivanje u proces rada i aktivno sudjelovanje u društvu. Osim o znanju i vještinama učenika, PISA prikuplja podatke o individualnim, školskim i sustavnim faktorima koji utječu na postignuća učenika i pruža indikatore trenda.

- **TIMSS ISTRAŽIVANJE- provodi se u četverogodišnjem ciklusu**

TIMSS (Trends in International Mathematics and Science Study) je međunarodno istraživanje trendova u znanju matematike i prirodnih nauka u četvrtom i osmom razredu osnovnog obrazovanja. TIMSS omogućuje praćenje postignuća u matematici i prirodnim znanostima u globalnom kontekstu i pomaže zemljama širom svijeta donositi odluke zasnovane na dokazima za poboljšanje obrazovnih postignuća. Procjena postignuća učenika treba ukazati na eventualne nedostatke naših obrazovnih sustava, otvoriti dijalog o kvaliteti obrazovanja i omogućiti obrazovnim vlastima donošenje odluka za poboljšanje obrazovnih postignuća zasnovanih na dokazima.

Svrha istraživanja jeste dobivanje konkretnih, mjerljivih i usporedivih podataka o postignućima učenika četvrtog razreda osnovne škole iz matematike i prirodnih znanosti, kao i podataka o obrazovnom i obiteljskom kontekstu u kojem učenici uče, s ciljem poboljšanja podučavanja i učenja matematike i prirodnih znanosti.

- **PIRLS ISTRAŽIVANJE- provodi se u petogodišnjem ciklusu**

PIRLS (Progress in International Reading Literacy Study) međunarodno istraživanje razvoja čitalačke pismenosti) procjenjuje čitalačku učenika u četvrtom razredu osnovnog obrazovanja. PIRLS prikuplja informacije o mogućnostima koje obrazovni sustavi pružaju učenicima, kao i o čimbenicima koji utječu na ta postignuća. PIRLS pruža zemljama sudionicama jedinstvenu priliku za prikupljanje međunarodno usporedivih podataka o čitalačkim kompetencijama učenika, načinima podsticanja čitanja kod kuće, kao i o nastavnim praksama u školama. Istraživanje se provodi u petogodišnjim ciklusima kako bi se

utvrdili međunarodni trendovi razvoja čitalačke pismenosti, kreirale obrazovne politike i aktivnosti koje se odnose na čitanje s razumijevanjem.

Cilj istraživanja je prikupljanje i analiziranje podataka o čitalačkim kompetencijama učenika četvrтog razreda osnovne škole, kao i podataka o obiteljskom i školskom kontekstu koji utiču na učenje čitanja.

4. Provedba međunarodnih projekata iz programa Erasmus+

Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje BiH , u okviru programa Erasmus +, djeluje kao Državna služba za podršku (DSP) za eTwinning i EPALE projekt i koristi sredstva granta Europske komisije za realizaciju projektnih aktivnosti. Uloga Agencije za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje u realizaciji navedenih projekta jeste pružanje podrške korisnicima na državnom nivou, odnosno obavljanje funkcije DSP-a (Državne službe za podršku) radi povezivanja različitih aktera, prikupljanja i razmijene podataka, suradnje s CSS-om (Centralni Servis Podrške pri Europskoj Komisiji), te promoviranja eTwinning i EPALE projekata u Bosni i Hercegovini.

U narednom razdoblju DSP eTwinning projekta planira niz aktivnosti čiji je cilj uključivanje još većeg broja škola, predškolskih ustanova, odgojitelja i nastavnika u europsku online zajednicu koja koristi upravo eTwinning platformu za suradnju, osmišljavanje projekata i razmjenu iskustava.

Osim promocije eTwinninga među osobljem odgojno-obrazovnih institucija, DSP će u narednom razdoblju intenzivno raditi na informiranju savjetnika u nadležnim ministarstvima i pedagoškim zavodima, te Odjeljenju za obrazovanje Brčko distrikta BiH, o mogućnostima eTwinning platforme u okviru profesionalnog razvoja osoblja, te načina vrednovanja sudjelovanja nastavnika u eTwinning događajima i aktivnostima.

Ključni prioriteti EPALE projekta u narednom razdoblju su snažnija promocija EPALE zajednice na državnoj razini, povećanje doprinosa razvoju platforme putem objavljivanja kvalitetnih i relevantnih sadržaja, uključivanje novih korisnika, provedba seta mjera za aktivaciju postojećih korisnika i umrežavanje institucija na državnoj i regionalnoj razini. Glavni je cilj učiniti platformu prepoznatljivim prostorom za učenje i stručno usavršavanje učitelja i trenera za obrazovanje odraslih, koji doprinosi njihovom stručnom razvoju, kao i za stvaranje mreže dionika na regionalnoj i državnoj razini, u cilju animiranja zainteresiranih strana za prijave na međunarodne pozive za dostavu projekata. Projekt je također usmjeren na daljnje osnaživanje sustava obrazovanja odraslih kroz aktivnosti u regiji, kako bi u okviru tih regionalnih aktivnosti nadležne vlasti prepoznale važnost ovog sustava u okviru svoje obrazovne politike.

Projekt Implementacija Europske agende za obrazovanje odraslih (European Agenda for Adult Learning - EAAL), Erasmus+, realizira se u Bosni i Hercegovini još od 2014. godine. Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje, preko imenovanog državnog koordinatora za EAAL, aplicirala je i na novi poziv za dostavu projektnih prijedloga koji se odnosi na razdoblje do 2021. godine. U fokusu ove faze EAAL projekta bit će istraživanja tržišta rada, partneri koji nude obuke za odrasle i odrasli koji su prošli neki vid obuke.

Obuke koje se nude nezaposlenima su najčešće stručne obuke i one se mogu identificirati kao faktori promjene pozicije pojedinca na tržištu rada. Obuke najčešće nude zavodi za zapošljavanje, privredne komore ili registrirani pružatelji usluga.

U narednom razdoblju, do 2021. godine, Agencija planira provesti istraživanje o učinku provedenih obuka – u kojoj mjeri mijenjaju polaznicima poziciju na tržištu rada, povećavaju li mu zapošljivost i omogućuju li mu pronaći posao.

Ovakav vid istraživanja do sada nije provođen u Bosni i Hercegovini. Rezultati istraživanja omogućit će nadležnim obrazovnim vlastima uvid u vrste, kvalitetu i status onih koji su završili obuke, kao i u doprinos obuka u zapošljavanju. Na osnovu toga nadležne obrazovne vlasti moći će poboljšati kvalitetu rada ustanova koje pružaju stručne obuke za odrasle.

5. RESURSI I KAPACITETI POTREBNI ZA POSTIZANJE CILJEVA

Kako bi se predviđeni programi uspješno realizirali potrebno je izdvojiti ukupno 5.895.400,00 KM iz proračuna institucija Bosne i Hercegovine za razdoblje 2020.-2022. godina. U navedenom trogodišnjem razdoblju predviđeni izvor financiranja čine i odobreni proračun Agencije i sredstava po osnovu donacije iz međunarodnih projekta.

Važno je napomenuti kako je u Agenciji trenutno uposleno 21 od ukupno 46 uposlenika predviđenih sistematizacijom Pravilnika o unutarnjoj organizaciji Agencije za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje. Nužno je što prije izvršiti popunu radnih mjesta s obzirom da Agencija u otežanim uvjetima, crpeći postojeće ljudske kapacitete, s velikim naporom izvršava započete i preuzete aktivnosti.

Osim aktivnosti definiranih Zakonom, Agencija je posredstvom Ministarstva civilnih poslova BiH zadužena za tri platforme Erasmus + programa (eTwinning, EPALE, EAAL). Agencija, također, provodi i tri međunarodne studije (PISA, TIMSS i PIRLS) koje zahtijevaju detaljne pripreme i obuke ne samo vanjskih suradnika, nego i djelatnika Agencije, odnosno, uz dodatne ljudske i finansijske resurse, traže i vrijeme za kvalitetnu provedbu.

Bez pomoći međunarodnih partnera, oslanjajući se samo na proračunska sredstva, Agencija ne bi bila u prilici realizirati veliki broj dosadašnjih aktivnosti. Brojne obveze, poput

sudjelovanja u međunarodnim istraživanjima, dolazile su nakon zacrtanih rokova te iziskivale finansijske i ljudske kapacitete kojima Agencija ne raspolaze.

Dodatne poteškoće u provedbi aktivnosti Agencije predstavljalo je i nepostojanje konsenzusa obrazovnih vlasti po pitanju institucionalnih odgovornosti, nositelja povezanih aktivnosti, preuzimanju obveza za sudjelovanje naše države u međunarodnim istraživanjima, načinu razvoja QF BiH, implementaciji ishoda učenja...

Povremena otežana suradnja, nezadovoljavajući odziv nadležnih obrazovnih vlasti, nedovoljna dostupnost podataka koji se Agenciji dostavljaju/ustupaju, a koji su neophodni za analize, nedostatak finansijskih sredstava za istraživačke i razvojne aktivnosti, kao i kadrovska nepopunjenošć samo su neki od vanjskih izazova s kojima je Agencija suočena.

6. OKVIR ZA PRAĆENJE PROVOĐENJA PLANA I EVALUACIJU REZULTATA

Praćenje izvršenja Srednjoročnog plana vršit će se putem redovnih godišnjih izvješća. Izvješća o provedbi Srednjoročnog plana bit će izrađena u predviđenom formatu te dostavljena i Ministarstvu financija i trezora BiH i Direkciji za ekonomsko planiranje BiH utvrđenim rokovima.

Evaluacija Srednjoročnog plana vršit će se svake tri godine i bit će provođena interno, na razini Agencije, a po potrebi i od strane eksterne organizacije. Izvješća o evaluaciji Srednjoročnog plana također će biti dostavljena Ministarstvu financija i trezora BiH i Direkciji za ekonomsko planiranje BiH.

Agencija će i drugim programsko - planskim dokumentima detaljno razraditi ciljeve definirane Srednjoročnim planom.

6.1. Definiranje ključnih pokazatelja

Prilikom izrade Srednjoročnog plana rada Agencije za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje definirani su ključni pokazatelji koji služe za mjerjenje napretka u ostvarivanju rezultata na razini projekata, programa i ciljeva.

Na stupanj realizacije navedenih programa utječe više čimbenika te će Agencija morati biti spremna na provođenje korektivnih i preventivnih mjera ukoliko se pojave problemi u realizaciji.

Pokazatelji rezultata specifičnog cilja su:

- Za projekt 1.: „Izrada smjernica za inkluzivno obrazovanje i smjernica za provedbu ZJCRP te evaluacija provedbe ZJNPP definirane na ishodima učenja u NPP-ovima i Zajedničke jezgre cjelovitih razvojnih programa u predškolskom odgoju i obrazovanju.“
  - broj izrađenih dokumenata

- Za projekt 2. :“Razvoj standarda znanja, ocjenjivanje postignutih rezultata i kvalitete obrazovanja u predškolskom, osnovnom, srednjem općem i srednjem strukovnom obrazovanju“
  - broj standarda, provedenih istraživanja i projekata
- Za projekt 3.: „Sudjelovanje u međunarodnim istraživanjima.“
  - broj objavljenih izvješća o rezultatima istraživanja
- Za projekt 4.: “Provedba međunarodnih projekata iz programa Erasmus+“
  - broj usvojenih izvješća

6.2. Metode za prikupljanje informacija o pokazateljima

Prikupljanje informacija o realizaciji postavljenih ciljeva i definiranih pokazatelja institucija vrši kontinuirano, kroz cijelokupno razdoblje, kako bi provjerila odnos postignutih rezultata i zacrtanih ciljeva.

Radi praćenja i evaluacije Srednjoročnog plana rada institucije definirani su ključni pokazatelji za svaki pojedinačni projekt, kao i polazne i ciljane vrijednosti pokazatelja. Praćenje provedbe plana na godišnjoj razini podrazumijeva prikupljanje relevantnih informacija o definiranim pokazateljima te njihovu usporedbu s ciljnim vrijednostima. Na ovaj način institucija dobiva jasne i pravodobne informacije o izvršenju srednjoročnih aktivnosti u određenom razdoblju, ali i vrijeme u kojem može ispitati razloge eventualnih odstupanja te provesti različite korektivne i preventivne mjere.

Broj:

R A V N A T E L J I C A

Mostar , _____. _____.2019. godine

Maja Stojkić

7. PRILOZI

- PRILOG 1: Akcijski plan Srednjoročnog plana rada institucije – Agencije za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje za razdoblje 2020-2022.godine
- PRILOG 2: Pregled zakona, drugih propisa i razvojno - investicijskih projekata/programa predviđenih Srednjoročnim planom rada institucije Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje

AKCIONI PLAN SREDNJOROČNOG PLANA RADA INSTITUCIJE - Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje 2020. – 2022.

Opći cilj / principi razvoja:		Pametan rast																		
Strateški cilj:		Razvoj ljudskih resursa																		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
					Okvir za mjerjenje ostvarenja						Procjena troškova				Izvori financiranja					
Srednjoročni cilj	Specifični ciljevi	Programi	Projekt	Institucija odgovorna za implementaciju	Pokazatelj	Jedinična mjere (%, broj ili opisno)	Polazna vrijednost godina 2019	Ciljana vrijednost godina 2020	Ciljana vrijednost godina 2021	Ciljana vrijednost godina 2022	Procjenjeno troškovi godina 2020	Procjenjeno troškovi godina 2021	Procjenjeno troškovi godina 2022	Ukupno troškovi	Proračun	Krediti	Donacije	Ostali izvori	Ukupno	Program u DOP-u
Srednjoročni cilj 1*											1.661.000	1.676.000	1.666.000	5.003.000	5.003.000	0	892.400		5.895.400	
Unaprijeđenje politika, izvršenje međunarodnih obaveza i razvoj kvalitete u oblasti obrazovanja u BiH	Izrada smjernica i provedba evaluacija u okviru ZJNPP definirane na ishodima učenja, uspostava standarda znanja i ocjenjivanje postignutih rezultata i kvalitete obrazovanja u predškolskom, osnovnom, srednjem općem i srednjem strukovnom obrazovanju.	Program 1	Ishodi učenja i standardi u predškolskom osnovnom i srednjem obrazovanju, obrazovanju odraslih i cijeloživotnom učenju	APOS O	Broj dokumenata	broj	0	2	3	4	330.000	290.000	316.000	936.000	936.000	0	160.000	0	1.096.000	
			Izrada smjernica za inkluzivno obrazovanje i smjernica za provedbu ZJCRP te evaluacija provedbe ZJNPP definirane na ishodima učenja u NPP-ovima i ZJCRP u predškolskom odgoju i obrazovanju		Broj standarda, provedenih istraživanja i projekata	broj	47	55	65	71	931.000	941.820	848.000	2.720.820	2.720.820	0	332.400	0	3.053.220	
			Provedba međunarodnih istraživanja		Broj objavljenih izvješća za BiH o rezultatima istraživanja u obrazovanju	broj	1	2	2	4	266.000	310.180	370.000	946.180	946.180	0	0	0	946.180	
			Provedba međunarodnih projekata iz programa Erasmus+		Broj usvojenih izvješća	broj	3	6	9	12	134.000	134.000	132.000	400.000	400.000	0	400.000	0	800.000	

M.P
Potpis: _____